

Drammensregionens Interkommunale Havnevesen Saksbehandler, innvalgstelefon
Postboks 636 Strømsø Andreas Røed, 32266614
3003 Drammen

Att. Einar Olsen - Havnedirektør

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til fysiske tiltak i sjø ved Kattegat kai i Drammen kommune

---

Fylkesmannen i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Drammensregionens Interkommunale Havnevesen der det søkes om tillatelse til fysiske tiltak i sjø ved Kattegat kai på Holmen i Drammen kommune.

Fylkesmannen gir tillatelse til fysiske tiltak i sjø på gitte vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Drammensregionens Interkommunale Havnevesen skal betale 66 600,- kr i gebyr for behandling av søknaden. Vedtakene om tillatelse og plassering av gebyrsats kan påklages.

Fylkesmannen i Oslo og Viken viser til søknad datert 20. desember 2019 fra Rambøll Norge AS på vegne av Drammensregionens Interkommunale Havnevesen, der det søkes om tillatelse til fysiske tiltak i sjø ved Kattegat kai (gbnr. 113/602) på Holmen i Drammen kommune.

Sammendrag av søknad

Det søkes om tillatelse etter forurensningsloven i forbindelse med forlengelse av Kattegat kai på Holmen i Drammen kommune. Eksisterende kai skal forlenges i sydlig retning med ca. 200 meter. I forbindelse med byggingen av ny kai, planlegges det å nedsette 84 peler innenfor et område på ca. 3000 m². I tillegg skal det graves og planeres i eksisterende fyllingsskråning under fremtidig kai og i motfylling foran kai. Gravearbeidene skal foregå i overflaten ved at det justeres noe på helningsvinkelen i skråningen, samt at overflaten jevnes ved å fjerne utstikkende stein før betongmadrassen for plastring legges ut. Estimert areal på tiltaksområdet er ca. 5000 m². Den nye kaia vil være 200 meter lang og 15 meter bred.

I området der pelene skal nedsettes, er det tidligere fylt ut sprengsteinsmasser i en mektighet på minimum 10 meter. Det meste av området er fylt med rundt 30 meter over eksisterende sjøbunn. Pelearbeidene vil utføres ved hjelp av to forskjellige peletyper (stålkjernepeler og rammede peler). Ved bruk av begge typer vil et større ytre rør bli boret gjennom de ulike lagstrukturene på sjøbunn.

Det opplyses i søknaden at kakset som generes under boring ikke vil ha noe potensiale for å skape forurensning, da massene det skal bores gjennom generelt ikke er forurensede.

Ved boring gjennom overgangen mellom fylling og naturlig sjøbunn, hvor sediment på sjøbunnen kan inneholde forurensning foreslås det at borekaks kan pumpes til egnet sedimentasjonsbasseng for kontroll. Borekaks som er forurenset skal behandles som farlig avfall og leveres til godkjent mottak. Det foreslås at ikke-forurenset boreslam kan slippes tilbake til sjø i kontrollert form.

I sammenheng med utredning av fremtidige utfyllinger i Drammen havn, har Rambøll gjennomført miljøtekniske sedimentundersøkelser for å kartlegge forurensningssituasjonen i området (*Miljøtekniske sedimentundersøkelser i Drammen havn - 23.05.2019*). Disse undersøkelsene avdekket at sedimentet utenfor ballasthavna i Drammen havn er forurenset med enkelte PAH-forbindelser i tilstandsklasse III (moderat) og IV (dårlig), nikkel og sink i tilstandsklasse III og TBT i tilstandsklasse V (svært dårlig).

Høring

Fylkesmannen har sendt søknaden på høring i tidsperioden 27. januar – 28. februar 2020. Det kom 3 uttalelser i sammenheng med høringen. Uttalelsene var fra:

- Norsk Maritimt Museum
- Viken Fylkeskommune
- Fiskeridirektoratet

Norsk Maritimt Museum hadde ingen innvendinger til søknaden.

Viken Fylkeskommune viser til uttalelse fra Norsk Maritimt Museum og har ingen innvendinger til søknaden.

Fiskeridirektoratet ser det som svært negativt at viktige naturverdier ødelegges eller at miljøgifter slippes ut eller spres i naturmiljøet. Dersom det gis tillatelse til tiltaket må det gjennomføres på en skånsom måte, slik at omliggende miljø i så liten grad som mulig påvirkes. Det omsøkte tiltaket vil ikke komme i konflikt med registrerte fiskeinteresser i området.

Rambøll Norge AS tar uttalelsen fra Fiskeridirektoratet til etterretning.

Fylkesmannens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

For å følge opp vannforskriftens¹ §§ 4 og 12 om miljømål for overflatevann, som sier at «*tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand*», settes det stadig strengere krav til gjennomførelse av fysiske tiltak i sjø og vassdrag. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse

---

¹ Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften).

rettsprinsippene omfatter vurderinger knyttet til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte en beskrevet i søknaden må det søkes på nytt.

Lovgrunnlag og myndighet

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16. Fylkesmannen har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for arbeider som kan medføre forurensning i sjø, jf. rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften § 22-3 fastsetter et generelt forbud mot mudring og dumping fra skip. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til slike aktiviteter i medhold av § 22-6. Mudring- og utfylling av masser i sjø og vassdrag fra land faller ikke inn under forurensningsforskriften kapittel 22, men kan kreve en tillatelse etter forurensningsloven § 11 dersom tiltaket medfører fare for forurensning. Fylkesmannen er av den oppfatning at omsøkt tiltak medfører fare for forurensning og krever tillatelse etter forurensningsloven.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfold skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologisk tilstand og effekten av eventuelle påvirkninger.

I Miljødirektoratets database Naturbase (2020) ligger Drammen havn innenfor naturtypen *Drammenselva-Holmen* (BN00083552) som utgjør Drammenselvas deltaområde. Dette deltaområdet regnes som svært viktig for biologisk mangfold, da Drammenselvas utløp er et av de mest artsrike fiskeområdene i Norge. Det er registrert 42 fiskearter i Drammenselva og Drammensfjorden. Det er derfor av nasjonal betydning å bevare fjordbassenget og de nedre deler av Drammenselva som beite-, reproduksjons- og oppvekstområde for fisk. Området ligger i utløpet av Drammenselva, og er en delt holme dannet av elveavsetninger. I dag er Holmen bebygget og utfyllinger av steinmasser har utvidet holmen mot fjordsiden. Ca. 90 % av vannmassene følger Strømsønsiden og ca. 10 % følger Bragernessiden. Det er ikke registrert noen arter av stor eller særlig stor forvaltningsinteresse i influens- eller tiltaksområdet for de fysiske arbeidene i sjø.

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget og føre-var prinsippet i naturmangfoldloven § 9, vurderer Fylkesmannen at vi har tilstrekkelig kunnskap om de mulige effektene av tiltaket til å beslutte om tillatelse skal gis. Av den grunn er det vårt syn at føre-var prinsippet ikke har nevneverdig relevans som retningslinje i denne saken. Fylkesmannen stiller likevel krav om at det skal gjennomføres turbiditetsmålinger ved fysiske tiltak i sjø. Dersom turbiditetsmålinger skulle overskride fastsatte grenseverdier, skal Drammen havn stanse arbeidene til turbiditeten er på et tilfredsstillende nivå. Det vil trolig kunne forekomme negative virkninger på fisk og fiskevandring under arbeidene. Disse virkningene kan likevel reduseres ved at det ikke gjennomføres arbeider på nattetid, da fiskens vandringsaktivitet er størst på natta. Fylkesmannen har derfor stilt krav til at det ikke skal gjennomføres arbeider mellom klokken 23:00-06:00 i perioden mellom 1. mai og 1. november.

Vi mener det er viktig å fokusere på at alle tiltak i vann og vassdrag er med på å øke den samlede belastningen på en resipient og på det biologiske mangfoldet. Ved fastsetting av vilkår har derfor

Fylkesmannen lagt vekt på prinsippet om samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10. Området arbeidene skal gjennomføres i er under påvirkning av en rekke faktorer, deriblant utfyllingsarbeider i sjø, avrenninger fra by, infrastruktur og transport, samt andre fysiske endringer.

Vi minner også på at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder slik at en unngår eller begrenser skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Vurdering av forurensningspotensialet

Fysiske tiltak i sjø som mudring/graving, utfylling, peling eller lignede aktiviteter påvirker vannmiljøet. En konsekvens av slike tiltak kan være at sediment virvles opp og at omkringliggende områder nedslammes. Fysiske tiltak i forurenset sediment kan i tillegg medføre spredning av tungmetaller og organiske miljøgifter.

Ettersom det er påvist at sjøbunnen i tiltaksområdet er forurenset, samt at tiltaksområdet ligger innenfor et område med viktige naturverdier, mener Fylkesmannen det er viktig at tiltakshaver gjennomfører avbøtende tiltak for å hindre partikkelspredning til vannmiljøet. Vi stiller derfor krav til at tiltakshaver skal etablere partikkelsperrer (siltgardin, boblegardin eller lignende) ved alle fysiske arbeider i sjø. Ved fysiske arbeider i sjø skal det også gjennomføres turbiditetsmålinger under anleggsperioden. Turbiditeten skal måles ved en stasjon som er direkte påvirket av anleggsarbeidene og ved en referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene. Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter, må arbeidene stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien.

Det opplyses i søknaden at kakset som generes under boring ikke vil ha noe potensiale for å skape forurensning, da massene det skal bores gjennom generelt ikke er forurenset. Fylkesmannen gjør likevel oppmerksom på at borekaks kan utgjøre en forurensningsfare, da utslipp av borekaks kan inneholde mye suspendert stoff og kan medføre nedslamming. Vi mener også det er viktig at miljøgifter og tungmetaller ikke spres i miljøet. Fylkesmannen har derfor stilt krav om at alt borekaks som oppstår i forbindelse med pelearbeider skal samles opp i sedimentasjonsrenseenhet eller annen renseløsning før det eventuelt slippes tilbake til Drammensfjorden. Det er viktig at oppholdstiden til borekaks i renseløsning er lang nok til å fjerne mest mulig partikler fra borekaket. Vann fra borekaks som slippes tilbake til Drammensfjorden skal ikke overskride 200 mg/l, og skal slippes tilbake til sjø innenfor den etablerte partikkelsperren. Sedimentert borekaks fra renseløsning som er forurenset (dårligere enn tilstandsklasse I-II, jf. *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* M-608/2016) må leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven.

Oppgravde masser fra sjø er å anse som et næringsavfall og skal leveres til godkjent mottak eller kan gjenbrukes i henhold til avfallsregelverket. Masser i dårligere tilstandsklasse enn I-II i henhold til M-608/2016 kreves levert til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven.

Vurdering etter vannforskriften

Vannforskriften § 4 sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I vannforvaltningsdatabasen Vann-Nett ligger tiltaksområdet i vannforekomsten *Drammensfjorden-indre* (0101020801-C). *Drammensfjorden-indre* er karakterisert som en sterkt ferskvannspåvirket fjord

med «moderat» økologisk tilstand. Det er de biologiske kvalitetselementene som gjør at *Drammensfjorden-indre* ikke oppnår «god» økologisk tilstand. Den kjemiske tilstanden i vannforekomsten er registrert som «dårlig» på grunn av påvisning av TBT, DDT og enkelte PAH-forbindelser i bunnsediment, samt påvisning av PFOS, bromerte difenyletere og kvikksølv i biota. Vannforekomsten er allerede i stor grad påvirket av diffuse avrenninger fra by/tettsted, transport og infrastruktur, samt fysiske endringer forårsaket av mudring og utfyllinger. Vannforekomsten står i risiko for ikke å nå miljømålet om god tilstand innen 2021/2027.

På denne bakgrunnen må det utvises stor varsomhet ved igangsetting av tiltak som kan redusere miljøtilstanden eller gjøre det vanskeligere å nå miljømålet. Fylkesmannen mener likevel at det på bakgrunn av resipientens størrelse, tiltakets begrensede omfang og forutsatt at tiltaket gjennomføres som beskrevet i søknaden, ikke vil foreligge en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten. For at det skal være snakk om en forringelse etter vannforskriftens bestemmelser, må den negative påvirkningen være av en viss varighet (utover anleggsperioden). Vi er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse i denne saken.

Forhold til plan

Tiltaket omfattes av gjeldene kommuneplan for Drammen, 2014-2036. Formålet med kommuneplanen er samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur, samt eksisterende og fremtidig havn. Tiltaket er i tråd med gjeldene områderegulering for Holmen vedtatt i kommunestyret 18.02.2020.

I e-post fra Drammen kommune datert 17. januar 2020 bekreftes det også at tiltaket er i tråd med tidligere igangsettingstillatelse datert 02.10.2001 og kommuneplanens arealdel vedtatt 05.10.2015, samt det daværende pågående arbeidet med områderegulering og konsekvensutredning for Holmen.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttene overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til tiltaket. Fylkesmannen gir derfor tillatelse til Drammensregionens Interkommunale Havnevesen til fysiske tiltak i sjø ved Kattegat kai på Holmen i Drammen kommune. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen gir Drammensregionens Interkommunale Havnevesen tillatelse til fysiske tiltak i sjø ved Kattegat kai på Holmen i Drammen kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 4. mars 2020. Vi varslet gebyr i størrelsesorden sats 6-5 for behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

På bakgrunn av medgått ressursbruk vedtar Fylkesmannen at forurensningsforskriften § 39-4 sats 5 kommer til anvendelse i denne saken. Drammensregionens Interkommunale Havnevesen skal derfor betale kr. 66 600,- for Fylkesmannens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, korrespondanse med søker, høring av saken, samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Fylkesmannen inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse og gebyr kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Andreas Røed
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Rambøll Norge AS

Tillatelse etter forurensningsloven til fysiske tiltak i sjø ved Kattegat kai på Holmen i Drammen

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilåårene framgår på side 3 til og med side 12.

Hvis tiltakshaver ønsker   foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte forurensningsmyndigheten for   avklare behovet for slik endring.

Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Bedriftsdata

Tiltakshaver	Drammensregionens Interkommunale Havnevesen
Postadresse	Postboks 636 Strømsø, 3003 Drammen
Org. nummer	970530169
NACE-kode og bransje	52.221 - Drift av havne- og kaianlegg

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2020.0255.T	3005.0511.01	2019/59828

Tillatelse første gang gitt: 04.06.2020	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Andreas Røed rådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

Innholdsfortegnelse

<i>Endringslogg</i>	1
1 Tillatelsens ramme	3
2 Generelle vilkår	3
2.1 Gjennomføring av tiltak	3
2.2 Sikring av tiltaksområdet	3
2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring	3
2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	3
2.5 Utslippsbegrensninger	4
2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7 Endring av vilkår	4
2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold	4
2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	4
2.10 Internkontroll	4
2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	5
2.12 Tilsyn	5
3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	5
3.1 Miljørisikoanalyse	5
3.2 Forebyggende tiltak	5
3.3 Etablering av beredskap	5
3.4 Varsling av akutt forurensning	6
4 Fysiske tiltak i sjø	6
4.1 Peling i sjø	6
4.2 Borekaks	6
4.3 Graving i sjø	7
4.4 Håndtering av oppgravde sedimenter	7
5 Kontroll og overvåking	8
5.1 Kontroll- og overvåkingsprogram	8
5.2 Overvåking	8
5.3 Lagring av dokumentasjon fra utslippskontroll	8
5.4 Kvalitetssikring av målingene	9
6 Støy	9
7 Avfall	9
8 Rapportering til Fylkesmannen	9

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder fysiske tiltak i sjø ved Kattedgat kai (gbnr. 113/602) på Holmen i Drammen kommune.

Tillatelsen omfatter:

- Nedsetting av 84 ($\pm$ 5) peler innenfor et område på ca. 3000 m².
- Graving og planering i eksisterende fyllingsskråning under fremtidig kai og i motfylling foran kai. Gravearbeidene skal foregå i overflaten ved at det justeres noe på helningsvinkelen i skråningen, samt at overflaten jevnes ved å fjerne utstikkende stein før betongmadrasen for plastring legges ut. Estimert areal på tiltaksområdet er ca. 5000 m².

Av hensyn til fisk og fiskevandring tillates det ikke å gjennomføre fysiske tiltak i sjø mellom klokken 23:00-06:00 i perioden mellom 1. mai og 1. november.

Drammensregionens Interkommunale Havnevesen (heretter kalt tiltakshaver) er ansvarlig for at vilkår i tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknaden datert 20. desember 2019 dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Fylkesmannen. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Fylkesmannen i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Fylkesmannen senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre arbeidene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 **Utslippsbegrensninger**

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 8. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 8.

2.6 **Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig**

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår er satt grenser for.

2.7 **Endring av vilkår**

Fylkesmannen kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Fylkesmannen har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 **Plikt til forebyggende vedlikehold**

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 **Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare**

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 3.4.

2.10 **Internkontroll**

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

---

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127
Tillatelse nr. 2020.0255.T
Tillatelse gitt: 04.06.2020 | Sist endret: [...]

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på tiltakshavers område eller utenfor.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

3.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Fysiske tiltak i sjø

4.1 Peling i sjø

Peling i sjø skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en teknologi som gir lite spredning av sedimenter. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

For å hindre spredning av partikler skal det etableres en avskjærende partikkelsperre (silt- eller boblegardin) i ytterkant av tiltaksområdet. Partikkelsperren må dekke hele vannsøylen, og ved avslutning av tiltaket må partikkelsperren fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler. Dersom det påtreffes avfall skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak. Partikkelsperre skal ikke etableres over Strømsløpet eller Bragernesløpet, da dette kan fungere som et vandringshinder for fisk og andre akvatiske organismer.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 8. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

4.2 Borekaks

Alt borekaks som oppstår i forbindelse med pelearbeider skal samles opp i sedimentasjonsrenseenhet eller annen renseløsning før det eventuelt slippes tilbake til Drammensfjorden. Det er viktig at oppholdstiden til borekaks i renseløsning er lang nok til å fjerne mest mulig partikler fra borekakset. Suspendert stoff i vann fra borekaks som slippes tilbake til Drammensfjorden skal ikke overskride 200 mg/l, og skal slippes tilbake til sjø innenfor den etablerte partikkelsperren. Sedimentert borekaks fra renseløsning som er forurenset (dårligere enn tilstandsklasse I-II, jf. *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota M-608/2016*) må leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven.

For å dokumentere forurensningsgrad på borekaks må det prøvetas på følgende parametere: PAH16, PCB, TBT, arsen (As), bly (Pb), kadmium (Cd), kobber (Cu), krom (Cr), kvikksølv (Hg), nikkel (Ni) og sink (Zn).

---

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269
Tillatelse nr. 2020.0255.T
Tillatelse gitt: 04.06.2020 | Sist endret: [...]

4.3 Graving i sjø

Graving i sjø skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en teknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

For å hindre spredning av partikler skal det etableres en avskjærende partikkelsperre (silt- eller boblegardin) i ytterkant av tiltaksområdet. Partikkelsperren må dekke hele vannsøylen, og ved avslutning av tiltaket må partikkelsperren fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler. Dersom det påtreffes avfall skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak. Partikkelsperre skal ikke etableres over Strømsløpet eller Bragernesløpet, da dette kan fungere som et vandringshinder for fisk og andre akvatiske organismer.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser samt gravedybde og gravested skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 8. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 8. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

4.4 Håndtering av oppgravde sedimenter

Eventuell avvanning av oppgravde masser må foregå slik at partikler ikke spres. Transport og håndtering av masser skal gjøres slik at det blir minimal spredning av forurensning. Eventuelt søl skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 8.

Ved behov for avvanning skal dette skje ved bruk av systemer som renses og holder tilbake partikler. Det skal etableres et måleprogram og en utslippskontroll for utslipp av vann tilbake til resipient. Vannprøvene skal minimum omfatte suspendert stoff, pH, tungmetaller, PAH, PCB og TBT. Med tungmetaller menes arsen (As), bly (Pb), kadmium (Cd), kobber (Cu), krom (Cr), kvikksølv (Hg), nikkel (Ni) og sink (Zn).

Tiltakshaver skal ha kontinuerlig kontroll på utslippsvannets turbiditet og pH, og plikter å etablere et måleprogram for utslipp til vann dersom denne løsningen skulle bli aktuell.

Oppgravde sedimenter som tilsvarende tilstandsklasse III (moderat) eller dårligere, jf. M-608/2016, må leveres til godkjent avfallsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven. Oppgravde sedimenter i tilstandsklasse I og II er også å anse som næringsavfall og må håndteres i henhold til avfallsregelverket.

5 Kontroll og overvåking

5.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av alle fysiske arbeider i sjø i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå i internkontrollen. Programmet skal være tilstrekkelig omfattende til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med arbeidene.

5.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av alle fysiske tiltak i sjø.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst én referansestasjon som ikke er påvirket av utfyllingsarbeidet (utenfor tiltaks- og influensområdet).
- Turbiditet i minst én målestasjon som er påvirket av utfyllingsarbeidet og som maksimum ligger 50 meter fra tiltaksområdet.

Det skal gjennomføres kontinuerlige turbiditetsmålinger så lenge fysiske arbeider i sjø pågår. Hvis turbiditetsmåler er ute av drift må arbeidene stanses. Turbiditetsmålingene skal utføres i henhold til norsk standard (NS 9433:2017), og grenseverdien for turbiditet er satt til 10 NTU over referanseverdi. Ved overskridelse av referansenivå med >10 NTU utover en periode på 20 minutter skal arbeidene stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres. Arbeidene kan ikke starte opp igjen før turbiditeten er på et stabilt nivå under grenseverdien.

Overvåking og prøvetaking på utslipp av borekaks eller vann fra avvannede masser skal gjennomføres i henhold til vilkår 4.2 og 4.4.

Måleprogram skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet. Måleprogrammet skal beskrive både prøvetaking, analyse og/eller beregning, herunder:

- Prøvetakings- og analysemetode.
- Valg av måleperioder.
- Beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.
- Beregning av usikkerhet i målingene for rapporteringspliktige komponenter.

5.3 Lagring av dokumentasjon fra utslippskontroll

Tiltakshaver skal ta vare på alle prøveresultater og annen dokumentasjon fra kontrollen og overvåkingen av driften. Opplysningene skal lagres i minst fem år, og de skal være tilgjengelige ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten, jf. forurensningsloven § 50.

5.4 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

6 Støy

Fylkesmannen har ikke satt grenseverdier for støy, men forutsetter at tiltakshaver forholder seg til *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2016).

7 Avfall

Tiltakshaver plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Tiltakshaver plikter å sørge for at all håndtering av produsert avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldene regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensingsloven, herunder avfallsforskriften.

8 Rapportering til Fylkesmannen

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Fylkesmannen senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av tiltaksområdet (angitt på kart med koordinater), gravedybde, tidspunkt for gravearbeider og pelearbeider. Antall nedsatte peler.
- Dokumentasjon på prøvetaking av borekaks dersom dette skal slippes tilbake til Drammensfjorden.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger og utslipp til vann.
- Dokumentasjon på levering av masser til godkjent deponi/behandlingsanlegg etter forurensningsloven. Mengde og tidspunkt for levering må være inkludert.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2`-,6,6`-tetrabromo-4,4`isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloretan	PER
Triklorretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluoreerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluoreerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
